

Ärendenummer
TRV 2017/110438
Ert ärendenummer
M2017/02785/R

Dokumentdatum
2018-02-08
Sidor
1(3)

m.registrator@regeringskansliet.se

Kopia:
Diariet
Eva Diffner, Plvs
GD kansli
linn.akeson@regeringskansliet.se

Remiss av promemoria om Förbättrat genomförandet av två direktiv på avfallsområdet

Sammanfattning

Det är viktigt med en enhetlig implementering av EU:s avfallsdirektiv i samtliga medlemsländer och Trafikverket stödjer promemorians syfte som handlar om att komma till rätta med brister i genomförandet av avfallsdirektivet i svensk lagstiftning. Trafikverket bedömer att förtydligandet och enandet av definitioner samt förtydligandet av krav på tillsyn och hanteringsregler i hela aktörskedjan kan leda till en mer enhetlig, effektiv och kvalitetssäker avfallshantering.

I och med att promemorians ändringsförslag syftar till att rätta till de brister som framgår av EU kommissionens formella underrättelse till Sverige i december 2016 har Trafikverket egentligen inga synpunkter på ändringsförslagen i sak. Trafikverket ser dock en risk att ändringsförslagen i miljöbalken 15 kap 11§, att avfallshanteringen bl.a. ska ske "utan risk för vatten, luft, mark, växter och djur" kan komma att leda till krav på en mycket långtgående bevisbörda för verksamhetsutövaren. Om ändringarna inte är avsedda att medföra någon förändring i sak såsom det anges i kapitel 6.1.4 ser Trafikverket ett behov av en tydlig vägledning för att säkra en konsekvent och enhetlig tillämpning i enlighet med avsikten med ändringarna.

Regeringens uppdrag till Naturvårdsverket om att se över vilka verksamheter som kan undantas från tillstånds- och anmälningsskyldighet är av stor betydelse för Trafikverkets verksamhet. Nuvarande lagstiftning leder i många fall till att rena massor transporteras långa sträckor och deponeras i stället för att cirkulera. En hantering som inte är långsiktigt hållbar.

Biprodukter - Miljöbalken 15 kap 1§

Föreslagen ändring är utformad för att bättre motsvara artikel 5 i avfallsdirektivet. Utöver kommissionens vägledning "Guidelines on the interpretation of key provisions of Directive 2008/98/EC on waste" ser Trafikverket ett behov av ytterligare vägledning kring begreppet "integrerad del av produktionsprocessen" som förs in i svensk lagstiftning samt begreppet biprodukt vid byggproduktion av infrastruktur. Av praxis framgår att bergkross från tunneldrivning kan utgöra en biprodukt och detta skulle kunna tydliggöras i en vägledning.

Hantering av avfall - Miljöbalken 15 kap 11§

Trafikverket tillstyrker ändringen som innebär att lagkravet nu omfattar alla som hanterar avfall – inte bara innehavaren av avfall. För att säkra en miljömässigt godtagbar hantering av avfall bör samtliga aktörer i hanteringskedjan omfattas av kravet. Detta bör förtydligandet i 15:11 i kombination med ny 9:7 a kunna bidra till att säkerställa. 9:7 a införs för att säkerställa att en verksamhet för behandling av avfall som är tillstånds- eller anmälningsskyldig endast får tillåtas om behandlingen av avfallet sker i enlighet med 15:11.

Förutom att säkerställa att samtliga aktörer i hanteringskedjan omfattas av samma krav ändras även lydelsen i 15:11 avseende de krav som ställs på hur avfallet hanteras. Från att avfallshanteringen ska ske "på ett sätt som är godtagbart med hänsyn till människors hälsa och miljön" ändras kravet till att avfallet enligt punkt 1 ska hanteras

Trafikverket
781 89 Borlänge
Besöksadress: Röda vägen 1

Telefon: 0771 - 921 921
trafikverket@trafikverket.se
www.trafikverket.se

Malin Kotake
Planering, Transportkvalitet, Miljö
Tel: 010-1231239
Mobil: 070-7245469
malin.kotake@trafikverket.se

"utan risk för vatten, luft, mark, växter och djur". Ändringarna i 15:11 är utformade för att bättre ansluta till artikel 13 i avfallsdirektivet där lydelsen är just "utan risk".

I kapitel 6.1.4 om konsekvenser anges att förtydligandena i 15:11, av vad som är en godtagbar avfallshantering med hänsyn till människors hälsa och miljön, inte bedöms medföra några ökade kostnader eller konsekvenser av betydelse. Förslaget bedöms medföra fördelar för miljön men ändringen är inte avsedd att medföra någon förändring i sak. Samtidigt anges i kapitel 3.1 att de nya bestämmelserna om att avfallshanteringen ska ske *utan att medföra olägenheter, utan risk och utan negativ påverkan* innebär högre ställda krav än exempelvis plan- och bygglagens krav om att *betydande olägenheter för omgivningen inte får förekomma*. Konsekvenserna av högre ställda krav på avfallshantering jämfört med krav på annan verksamhet, exempelvis den som omfattas av plan- och bygglagen, saknas i konsekvensbeskrivningen.

Trafikverket är medvetet om att föreslagen ändring i 15:11 är en anpassning till formuleringen i avfallsdirektivet men vill ändå ifrågasätta rimligheten i att avfall ska hanteras *utan risk, utan olägenhet och utan negativ påverkan* och ställer sig tveksam till att dessa ändringar inte skulle medföra några konsekvenser av betydelse. Om det är så att anpassningen till avfallsdirektivet artikel 13 inte är avsedd att medföra någon förändring i sak bedömer Trafikverket att det kommer krävas mycket tydlig vägledning som klargör detta. Trafikverket ser en uppenbar risk med att skrivningen "utan risk" kan komma att tolkas mycket långtgående och dessutom på olika sätt av olika tillsynsmyndigheter. Utan en tydlig vägledning finns en stor risk att verksamhetsutövaren får en tung bevisbörda att gentemot tillsynsmyndigheten visa att avfallshanteringen sker "utan risk för vatten, luft, mark, växter och djur".

Det är därtill inte skäligen att en vara omfattas av betydligt högre krav på skydd för människors hälsa och miljön bara för att varan i slutet på livscykel klassas som ett avfall. En likartad skyddsnivå bör gälla för en varas hantering under hela dess livscykel. Trafikverket ställer sig således frågan om avsikten och innebörden av de föreslagna ändringarna är att exempelvis Trafikverkets hantering av kreosotsliprar i avfallsskedet kommer omfattas av högre krav på hänsyn till människors hälsa och miljön jämfört med hanteringen i tidigare livscykelsteg när slipern utgör en vara.

Prövningsplikt för behandling av avfall

Trafikverket tillstyrker de två nya paragraferna i förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd med hänsyn till att de införs för att uppfylla kraven i avfallsdirektivet (artikel 23, 24 och 25). Enligt direktivet skall alla verksamhetsutövare som har för avsikt att behandla avfall inneha ett tillstånd från behörig myndighet. Enligt direktivet finns varken anmälningsskyldiga verksamheter eller U-verksamheter, endast tillståndsskyldiga verksamheter. Förändringen innebär att fler verksamheter kommer att omfattas av anmälningsskyldighet.

Förslaget innebär en skyldighet för den myndighet som handlägger anmälningsärenden som avser en verksamhet med behandling av avfall att meddela föreläggande om försiktighetsmått med visst innehåll om verksamheten ska tillåtas. Av de föreslagna paragraferna framgår vilka uppgifter en anmälan skall innehålla samt att tillsynsmyndigheten inom 6 veckor från det att anmälan gjordes skall besluta om ett föreläggande och vilka uppgifter föreläggandet skall innehålla.

Även Trafikverket kommer att påverkas av de nya reglerna om krav på beslut vid anmälan. I vilken omfattning beror dock på utgången av Regeringens uppdrag till Naturvårdsverket om att se över vilka verksamheter som kan undantas från tillstånd- och anmälningsskyldighet, se nedan.

Kapitel 3.6 Uppdrag till Naturvårdsverket

Trafikverket vill betona vikten av Regeringens uppdrag till Naturvårdsverket om att se över vilka verksamheter som kan undantas från tillstånd- och anmälningsskyldighet och istället omfattas av allmänna hanteringsbestämmelser i enlighet med artikel 24 och 25 i avfallsdirektivet. Som framgår av kapitel 3.6 har både Trafikverket och Sveriges byggindustrier i tidigare remissvar pekat på att nuvarande prövningsplikt leder till att masshanteringen i

infrastrukturprojekt sker på ett sätt som varken är kostnadseffektivt eller miljömässigt motiverat. Att få till stånd en förändring i prövningsplikten som understödjer en effektiv och cirkulär hantering av rena massor kan resultera både i stora kostnadsbesparingar och minskad miljöpåverkan. Nuvarande lagstiftning leder i många fall till att rena massor transporteras långa sträckor och deponeras i stället för att cirkulera. En hantering som inte är långsiktigt hållbar.

I detta ärende har generaldirektör Lena Erixon beslutat. Föredragande har varit nationell samordnare material och kemiska produkter Malin Kotake, verksamhetsområde Planering Miljöenheten. Samråd har skett med verksamhetsområdeschef Planering Stefan Engdahl, avdelningschef Transportkvalitet Marie Hagberg, enhetschef Miljö Petter Åsman, måldirektör Sven Hunhammar, samt chefsjurist Charlotta Lindmark.

Lena Erixon

Generaldirektör

